

Артем ПАНФІЛОВ

Здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Науковий керівник: **Скляр Є.В.**,
канд. екон. наук, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці

МЕТОДИ ТА ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ СТРУТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ

Оцінювання стратегічного управління прибутком підприємства є важливим сегментом усієї системи правління підприємством. Відповідно, що і все організаційне забезпечення її, уніфіковано з всією організаційною конфігурацією управління. Така уніфікація дає можливість зменшити всеосяжний рівень управлінських витрат, забезпечити гармонізацію дій системи управління прибутком з різними системами управління та здійсненням ухвалених рішень. Наукові джерела обґрунтовують прибуток як такий, що є потрібною умовою для реалізації заходів різного спрямування. Тому і тактика і стратегія максимізації прибутку підприємства стає доволі актуальною в реаліях сьогодення. Зростання прибутковості підприємства можливо розмежувати на певні групи:

1) групи, направлені на зростання першорядних показників впливу (якість продукції, обсяг виробництва, частка ринку, доходи від інвестиційно-фінансової діяльності),

2) групи, направлені на зменшення дієвих показників впливу (собівартість продукції, рівень браку, витрати інвестиційно-фінансової діяльності).

Але потрібно розуміти, що зростання прибутковості підприємства досягається і шляхом зростання ефективності і тактики і стратегії управління прибутком. Зрозуміло, що стратегічний підхід до керування прибутком підприємства повинен бути зорієнтований на майбутнє, а воно, зазвичай, є доволі невизначеним, а отже, варто розраховувати велику кількість чинників,

що які окреслюють перспективний стан функціонування підприємства. Тому, керування прибутком являє собою поєднання як принципів так і методів розробки та реалізації управлінських рішень по формуванню, розподілу та використанню прибутку підприємства. «При цьому доцільно аналізувати вплив усіх зацікавлених груп на діяльність підприємства, які ймовірно впливатимуть на досягнення цілей розвитку підприємства в коротко та довгостроковій перспективах. Урахування ризиків під час розроблення та використання стратегічного підходу до управління прибутком підприємства, що базується на системі методів, має низку переваг, таких як:

- своєчасність інформування управлінського персоналу про ймовірні ризики з метою коригування підходу до управління;
- розроблення та впровадження превентивних заходів профілактики, нейтралізації та зменшення впливу ризиків;
- спрямованість на досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства, зростання його конкурентоспроможності..» [6].

Також, на думку науковців, «під час реалізації стратегічного підходу до управління прибутком підприємства доцільно розробити систему показників, що комплексно відображають усі основні напрями роботи підприємства...»: фінансову сферу, взаємодію з клієнтами, внутрішньогосподарські процеси та процеси навчання і зростання. При цьому процес управління прибутком підприємства з використанням стратегічного підходу включає послідовне виконання таких етапів, як (I) формування інформаційної бази, (II) ретроспективний аналіз формування, розподілу та використання прибутку, (III) прогнозування зміни основних внутрішніх та зовнішніх чинників впливу, (IV) розроблення політики управління прибутком, (V) визначення цільової суми прибутку на наступний період, (VI) розроблення та обґрунтування системи управлінських рішень, (VII) встановлення основних пропорцій розподілу прибутку залежно від стратегічних пріоритетів його розвитку, (VIII) забезпечення контролю за виконанням управлінських рішень, (IX) моніторинг та коригування окремих управлінських рішень за необхідності...» [3, с. 137].

«Отже, стратегічний підхід до управління прибутком підприємства повинен включати: стратегічне планування (визначення цільової суми прибутку відповідно до стратегічних цілей і пріоритетів підприємства, а також з урахуванням його стадії життєвого циклу; проведення стратегічного аналізу управління прибутком на засадах моніторингу; обґрунтування планів і програм дій на основі оцінювання стратегічних альтернатив); стратегічну організацію (здійснення організаційних змін; приведення у відповідність з обраною стратегією всіх ресурсів і внутрішніх зв'язків підприємства, його цілей, завдань і сфери відповідальності працівників); стратегічний контроль (контроль за виконанням розроблених заходів)...» [1, с. 122].

Є три методичні підходи щодо оцінки підприємництва: 1) «ринковий (порівняльний) – заснований на порівнянні даного підприємства з аналогічними, уже реалізованими на ринку; 2) дохідний – заснований на доходах, створених на перспективній вартості майна і відображає переважно позицію покупця; 3) витратний – заснований на тому, що на результативність діяльності підприємства вказують його витрати [4, с. 225-229].

Методи, які можна застосувати для оцінювання результатів підприємницької діяльності, весь час модернізуються, появляються нові і доволі складні.

«Управління прибутком являє собою систему принципів і методів розроблення та реалізації управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу та використання на підприємстві...» [5] «Одним з найефективніших методів розроблення та реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві вважається метод СVP-аналізу...» [2, с.104].

Отже, лофт системи показників керування прибутком підприємства створюють 10 показників: точка беззбитковості, обсяг реалізації продукції для отримання цільового прибутку, запас фінансової міцності, коефіцієнт маржинального доходу, маржинальний дохід, беззбитковість реалізації,

питомий маржинальний дохід, операційний важіль, зона безпеки та коефіцієнт запасу міцності.

Таким чином, управління прибутком є комплексом дій і послідовністю затверджених управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Стратегічний підхід до управління забезпечує врахування не тільки фактичного, але і можливого стану прибутковості підприємства, відповідно надає можливість розробки методів визначення стратегічних розмірів прибутку.

Список використаних джерел

1. Блонська, В.І., Вужинська О.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства. *Науковий вісник НЛТУ*. 2008. № 18.1. С. 122
2. Догадайло Я.В., Кісельова Я.Е. Формування системи показників управління прибутком підприємств дорожнього господарства. *Економіка транспортного комплексу*, вип. 19, 2012, с.104
3. Завідна Л.Д. Моделювання стратегії розвитку підприємства готельного господарства на основі Balanced Scorecard. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Випуск 11. с. 137
4. Колісник М. К. Збалансована система показників як спосіб підвищення ефективності управління діяльністю підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008, № 18. С. 225-229
5. Скляр Є.В., Фень К.С., Воробець Д.М. Аналіз формування інноваційної моделі розвитку підприємства. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. Том 26. Випуск 3(88). 2021 р. с.55-59. URL: <https://drive.google.com/file/d/1S1LA3FmjKz3S7UmEEPkImHP8HYwrwsYU/view?usp=sharing>
6. Якименко М.В. Особливості проведення економічного аналізу прибутку в умовах реалізації ризик-орієнтованого управління. *Фінансовий простір*. 2015. № 1 (17). с. 312